

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Άγιος Ιωάννης Ρέντη, 11 Απριλίου 2024
Α.Π. 121973

Δ/νση: Λ. Θηβών 196-198, Άγιος Ιωάννης Ρέντη,
ΤΚ 18233
Πληροφορίες: Β. Λαμπίρη
Τηλ.: 213.212.8691
Email: dpt.lpa@migration.gov.gr

Π Ρ Ο Σ : Την ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Καταθέσεως Εγγράφων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ : όπως Πίνακα Αποδεκτών

Θ Έ Μ Α : Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ : Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 3832/19.03.2024 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσαν Βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς – Προοδευτική Συμμαχία, με θέμα «*Υλοποίηση των συστάσεων του ΟΗΕ για την εξάλειψη των διακρίσεων κατά των γυναικών*» και κατά το μέρος αυτής που αφορά σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σας γνωρίζω τα εξής:

Καταρχήν σημειώνεται ότι οι γυναίκες και τα κορίτσια που εισέρχονται στη χώρα έχουν πρόσβαση σε διαδικασίες ασύλου, ενώ λαμβάνεται υπόψη η έμφυλη διάσταση στην αξιολόγηση των αιτήσεων από ειδικά εκπαιδευμένα υπηρεσιακά στελέχη διαφυλάσσοντας την ισότιμη αντιμετώπιση των γυναικών καθ' όλη τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα:

Σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 1γ του ν.4939/2022 (Α' 111), το οποίο ρυθμίζει θέματα του ασύλου, της υποδοχής και της προσωρινής προστασίας των πολιτών τρίτων χωρών και των απάτριδων, οι έγκυες γυναίκες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων και τα θύματα βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, καθώς και τα θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων, ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες. Στον τομέα της υποδοχής, το φύλο και οι προσωπικές συνθήκες των αιτούντων διεθνούς προστασίας λαμβάνονται πάντοτε υπόψη κατά την παροχή υπηρεσιών υποδοχής. Ειδικότερα, στο άρθρο 54 του ν.4939/2022, που αφορά στην ιατρική εξέταση, προβλέπεται ότι η ιατρική εξέταση διενεργείται με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συνοδεύεται απαραίτητα από κατάλληλη ενημέρωση των ατόμων που υποβάλλονται σε αυτήν, σχετικά με τους λόγους για τη διεξαγωγή της, καθώς και για τη θεραπευτική αγωγή που θα ακολουθηθεί, αν χρειαστεί. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται σε γλώσσα που κατανοούν τα άτομα, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική τους κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας και του φύλου τους.

Επιπρόσθετα, έχουν εκδοθεί υπουργικές αποφάσεις¹ που ρυθμίζουν τη λειτουργία των διαφόρων δομών υποδοχής και περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις που αφορούν στη φιλοξενία των γυναικών, όπως η υποχρέωση φιλοξενίας των ανύπαντρων γυναικών σε ξεχωριστά τμήματα στις δομές υποδοχής, καθώς και τη δημιουργία ασφαλών χώρων για την εξασφάλιση της πρόσβασής τους σε ιατρικές, νομικές και

¹ Βλ. σχετ.: (α) η υπ' αριθμ. 1/7433/2019 (Β' 2219) κοινή υπουργική απόφαση που αφορά στην λειτουργία των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης, (β) η υπ' αριθμ. 13/13532/2020 (Β' 5272) υπουργική απόφαση που αφορά στη λειτουργία των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας στην ηπειρωτική χώρα και (γ) η υπ' αριθμ. 553695/2023 (Β' 7533) απόφαση της Γενικής Γραμματείας Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο που αφορά στη λειτουργία των Κλειστών Ελεγχόμενων Δομών.

ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες. Για παράδειγμα, ο κανονισμός για τη λειτουργία των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης επιβεβαιώνει ότι δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στην εξασφάλιση ασφαλούς χώρου για τις ανύπαντρες γυναίκες και σχεδιάζονται διακριτά τμήματα με βάση το φύλο, εκτός από τις περιπτώσεις οικογενειών. Στο ίδιο πλαίσιο προβλέπεται ξεχωριστό τμήμα για τη φιλοξενία ανύπαντρων γυναικών και έναν ασφαλή χώρο για γυναίκες, παιδιά και εφήβους, προκειμένου να παρέχεται πρόσβαση στην εκπαίδευση και τις ψυχαγωγικές δραστηριότητες, καθώς και να διασφαλίζει την ικανότητά τους να αναζητούν νομική ή/και ψυχοκοινωνική υποστήριξη.

Η κατάλληλη, πλήρης και διαρκής εκπαίδευση του προσωπικού του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, πέραν από προτεραιότητα, αποτελεί και νόμιμη υποχρέωση. Για τον λόγο αυτό, αναφορικά με τις διαδικασίες ασύλου, διασφαλίζεται ότι το προσωπικό που είναι υπεύθυνο για την εξέταση και απόφαση επί των αιτήσεων ή τη διατύπωση συστάσεων για αποφάσεις, είναι ενημερωμένο σχετικά με την εθνική και διεθνή νομοθεσία και νομολογία για τη διεθνή προστασία. Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, οργανώνεται η κατάρτιση και εξασφαλίζεται η συνεχής επαγγελματική ανάπτυξη του προσωπικού.

Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 79 του ν.4939/2022, διασφαλίζεται ότι το προσωπικό μπορεί να συμβουλευέται, όταν χρειάζεται, εμπειρογνώμονες για ειδικά θέματα, όπως ιατρικά, πολιτιστικά, θρησκευτικά, γλωσσικά ή θέματα που σχετίζονται ειδικά με τους ανηλίκους ή το φύλο. Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 12(α) του άρθρου 82, κάθε χειριστής που διεξάγει συνεντεύξεις έχει τα κατάλληλα προσόντα ώστε να λαμβάνει υπόψη τις προσωπικές ή γενικές περιστάσεις που αφορούν τον αιτούντα, συμπεριλαμβανομένου του πολιτιστικού υπόβαθρου. Ειδικότερα, οι χειριστές είναι εκπαιδευμένοι να αντιμετωπίσουν τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων. Τα μέτρα αυτά λαμβάνονται για να διασφαλιστεί ότι η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται σε συνθήκες που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Προκειμένου να συμμορφωθούν με τις απαιτήσεις του ανωτέρω κανονισμού, οι υπεύθυνοι των συνεντεύξεων λαμβάνουν κατάλληλη κατάρτιση, ενώ έχουν καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνουν γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

Οι υπάλληλοι υποδοχής και ασύλου εκπαιδεύονται μέσω της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EUAA), η οποία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα ενοτήτων για ολόκληρο τον τομέα διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των γυναικών και των θεμάτων ισότητας των φύλων. Τα εκπαιδευτικά προγράμματα σχεδιάζονται με βάση την προσέγγιση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, εστιάζοντας στις γνώσεις, τις δεξιότητες, την υπευθυνότητα και την αυτονομία που θα πρέπει να αποκτήσει ο εκπαιδευόμενος μετά την ολοκλήρωση της κατάρτισης, καθώς και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και παροχή μεθοδολογικών εργαλείων, προκειμένου να προωθηθεί η αρχή της ισότητας των φύλων σε όλη τη διαδικασία αίτησης διεθνούς προστασίας.

Στο πλαίσιο των ανηλίκων, τόσο για ανήλικες κοπέλες, όσο και ανήλικα αγόρια, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 1 του άρθρου 66ΚΓ ν.4939/2022, το Υπουργείο καθιερώνει και αναπτύσσει προγράμματα κατάρτισης και διαρκούς επιμόρφωσης των επιτρόπων, των συντονιστών επιτροπείας και των εντεταλμένων επιτροπείας, σε συνεργασία με φορείς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, καθώς και με διεθνείς οργανισμούς και ευρωπαϊκές υπηρεσίες.

Αξίζει ακόμα να αναφερθεί η έναρξη λειτουργίας, από 01.03.2024, των νέων Αυτοτελών Κλιμακίων Ασύλου (Α.Κ.Α.) Ευάλωτων Ομάδων Αττικής και Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 42324/2021 απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Ασύλου (Β' 5274). Σύμφωνα με την περ. λγ' του άρθρου 1 ν. 4939/2022 στις ευάλωτες ομάδες ανήκουν ιδίως οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με νοητική και ψυχική

αναπηρία και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού γεννητικών οργάνων.

Τέλος, επισημαίνεται ότι με τον ν.5038/2023 (Α'81), τον νέο Κώδικα μετανάστευσης, που τέθηκε σε ισχύ στις 31 Μαρτίου 2024, ρυθμίζεται η έγκαιρη διεκπεραίωση υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων και η διασφάλιση της ενημέρωσης των θυμάτων σχετικά με τα δικαιώματά τους και την παροχή κατάλληλης περιόδου περίσκεψης. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 134 του νέου Κώδικα Μετανάστευσης (ν.5038/2023) σχετικά με τις άδειες διαμονής για ανθρωπιστικούς και εξαιρετικούς λόγους ορίζεται ότι με απόφαση του Υπουργού Μετανάστευσης και Ασύλου χορηγείται άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους με δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας σε πολίτες τρίτων χωρών που βρίσκονται στην Ελλάδα και είναι θύματα εμπορίας ανθρώπων που υπάγονται στις διατάξεις του Πρωτοκόλλου του Παλέρμο που κυρώθηκε με τον ν. 3875/2010 (Α' 158). Τα άρθρα 135 έως 142 του νέου Κώδικα Μετανάστευσης (ν.5038/2023) αφορούν στις υποθέσεις θυμάτων εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών κατά την Οδηγία 2004/81/ΕΚ.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΙΡΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Βουλευτή κα Έλενα Ακρίτα, Βουλή των Ελλήνων
2. Βουλευτή κ. Ευάγγελο Αποστολάκη, Βουλή των Ελλήνων
3. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο-Χρήστο Αυλωνίτη, Βουλή των Ελλήνων
4. Βουλευτή κα Καλλιόπη Βέττα, Βουλή των Ελλήνων
5. Βουλευτή κ. Γιώργο Γαβρήλο, Βουλή των Ελλήνων
6. Βουλευτή κα Ειρήνη (Ρένα) Δούρου, Βουλή των Ελλήνων
7. Βουλευτή κ. Μίλτο Ζαμπάρα, Βουλή των Ελλήνων
8. Βουλευτή κ. Όθωνα Ηλιόπουλο, Βουλή των Ελλήνων
9. Βουλευτή κα Ουρανία Θρασκιά, Βουλή των Ελλήνων
10. Βουλευτή κ. Γιώργο Καραμέρο, Βουλή των Ελλήνων
11. Βουλευτή κα Νίνα Κασιμάτη, Βουλή των Ελλήνων
12. Βουλευτή κα Μαρίνα Κοντοτόλη, Βουλή των Ελλήνων
13. Βουλευτή κα Κυριακή Μάλαμα, Βουλή των Ελλήνων
14. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Μπάρκα, Βουλή των Ελλήνων
15. Βουλευτή κα Κατερίνα Νοτοπούλου, Βουλή των Ελλήνων
16. Βουλευτή κ. Ανδρέα Παναγιωτόπουλο, Βουλή των Ελλήνων
17. Βουλευτή κ. Γεώργιο Παπαηλιού, Βουλή των Ελλήνων
18. Βουλευτή κ. Πέτρο Παππά, Βουλή των Ελλήνων
19. Βουλευτή κα Παναγιού (Γιώτα) Πούλου, Βουλή των Ελλήνων
20. Βουλευτή κα Ραλλία Χρηστίδου, Βουλή των Ελλήνων
21. Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας
22. Υπουργείο Εξωτερικών
23. Υπουργείο Εσωτερικών
24. Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
25. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη
26. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης
27. Υπουργείο Υγείας
28. Υπουργείο Δικαιοσύνης

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο Υφυπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής
4. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο
5. Υπηρεσία Συντονισμού
6. Δ/νση Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας
7. Δ/νση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής
8. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης